

Idiopatyczna dermatoza twarzy u kotów perskich

Marcin Szczepanik, Karina Chmielecka*

Zakład Diagnostyki Klinicznej i Dermatologii Weterynaryjnej AR w Lublinie

* Przychodnia Weterynaryjna „MARWET” Turka

Koty perskie są jedną z bardziej popularnych ras kotów w Polsce. Rasa ta jest predysponowana do szeregu chorób taki jak przykładowo torbielowa choroba nerek lub wywinięcie powiek (entropium). Oczywiście istnieją również choroby skóry do których rasa ta jest predysponowana (na przykład grzybice powierzchniowe wywołane przez dermatofity, cheyletieloza), a także takie choroby, które są specyficzne dla niemal wyłącznie dla kotów perskich (przykładowo zapalenie wielofałdowe, idiopatyczny łojotok). Jedną z nich jest również idiopatyczna dermatoza twarzy. Poza kotami perskimi choroba spotykana jest również u kotów Himalajskich. Na głowie u kotów lokalizują się objawy kliniczne bardzo wielu chorób dotyczących skóry (jak przykładowo atopia czy alergia pokarmowa, alergiczne pchle zapalenie skóry i idiopatyczny łojotok). Z idiopatyczną dermatozą twarzy mamy do czynienia wówczas, gdy lekarz podczas prowadzenia rozpoznania wykluczy wszystkie inne choroby, które mogłyby dawać objawy kliniczne na twarzy zwierzęcia. W takiej sytuacji mówimy o idiopatycznej dermatozie twarzy. Uważa się, że około 10% przypadków chorób lokalizujących się na twarzy zwierzęcia u kotów perskich spowodowanych jest właśnie tą chorobą.

Choroba dotyka głównie kotów stosunkowo młodych (pierwsze objawy zdejają się już w wieku 4 miesięcy, rzadziej w wieku do 2 lat). Zwykle objawy kliniczne narastają stopniowo – od momentu zauważenia pierwszych objawów klinicznych do pełnego rozwoju choroby może minąć nawet wiele miesięcy. Pierwszymi zaobserwowanymi przez właścicieli objawami jest tworzenie się ciemnobrunatnej lub nawet czarnej wydzieliny, która zlepia włosy o okolicy oczu, jamy ustnej i brody kota. Wydzielina ta powstaje na skutek nadprodukcji łoju przez guzole łojowe. Typowe jest, że zmiany lokalizują się symetrycznie. Koty w początkowym okresie choroby wogóle nie zwracają uwagi na obserwowane przez właściciela objawy, nie powoduje to u nich dyskomfortu ani nie jest powodem świądu. Dopiero wraz z narastaniem choroby, w miejscach gdzie wcześniej pojawiał się ciemny wysięk dochodzi do rozwoju objawów zapalenia, skóra staje się czerwona i pojawia się różnego stopnia świąd, który może być nawet bardzo silny. Świąd ten na skutek ocierania i drapania się kota prowadzi do pojawienia się zmian pourazowych jak wyłysienia, przeczosy, strupy oraz do wtórnych infekcji wywołanych przez bakterie i grzyby. Bardzo powszechnie dochodzi do pojawiania się zapalenia uszu o charakterze rumieniowo woszczykowym. W takim przypadku w uszach pojawia się podobny ciemnobrunatny wysięk. U części zwierząt obecny jest dodatkowo wpływ śluzowy z oka. Poza opisnymi tu objawami u zwierząt nie ma objawów ogólnych takich jak brak apetytu, gorączka czy posmutnienie. Jedynie w cięższych przypadkach może dochodzić do

powiększenia węzłów chłonnych głowy (węzłów chłonnych żuchwowych).

Ponieważ w okolicy twarzy pojawiają się objawy kilku chorób skóry rozpoznanie choroby nie jest proste. Odbywa się ono na podstawie wykluczenia innych chorób, które mogą powodować zbliżone objawy. Lekarz musi wykluczyć choroby alergiczne, takie jak alergiczne pchle zapalenie skóry, alergię pokarmową i atopię. Wykluczenie ich wymaga wykonania badań dodatkowych (testy śródskórne, oznaczanie poziomu swoistych przeciwciał) i stosowania diety eliminacyjnej. U kota perskiego zawsze należy wykluczyć częstą u tej rasy dermatofitozę (grzybice wywołane przez grzyby z rodzajów *Trichophyton* i *Microsporum*). Oznacza to, że postępowanie diagnostyczne jest długotrwałe i niestety kosztowne. W niektórych przypadkach wskazane jest nawet pobranie wycinka do badania histopatologicznego (wówczas gdy objawy pojawiają się u bardzo młodych kotów i należy wykluczyć isopatyczny łojotok). Gdy wszystkie wykonane badania nie pozwolą na stwierdzenie innej przyczyny choroby oznacza to, że mamy do czynienia z idiopatyczną dermatozą twarzy kotów perskich. Nie jest to zbyt pomyślne rozpoznanie dla naszego pupila. Choroba jest niestety trudna w leczeniu. Wykonane badania nad leczeniem tej choroby z zastosowaniem różnych leków jak np. glikokortykosteroidy, antybiotyki, leki przeciwgrzybicze dają tylko częściową poprawę. Mogą one oczywiście w pewnym stopniu zmniejszyć świąd u kota oraz przyczynić się do eliminacji wtórnie namnożonych tam bakterii (głównie gronkowców) i grzybów (drożdżaków *Malassezia pachydermatis*). Gromadzący się na twarzy zwierzęcia wysięk można usuwać lekami o działaniu miejscowym. Do usuwania wysięku można wykorzystać preparaty do czyszczenia uszu, roztwory szamponów przeciwłojotokowych albo roztwory chlorcheksydyny. Czyszczenie z wysięku musi być wykonywane dosyć często - codzień lub co drugi dzień. W przypadku gdy zaniecha się usuwania wysięku pojawia się on ponownie już po 3 dniach. Ostatnie badania donoszą, że choroba może być skutecznie leczona dzięki stosowaniu cyklosporyny. Leczenie to ma jednak tę niewątpliwą wadę, że jest dosyć kosztowne. W przypadku kota oznacza to wydatek około 300-400 zł na zakup leku, taka jego ilość jest wystarczająca na bardzo długi czas leczenia (około 6 miesięcy a w sprzyjających warunkach, gdy zwierzę dobrze reaguje na leczenie i można zmniejszyć dawkę leku nawet na znacznie dłużej). Niestety odstawienie leku powoduje powrót objawów klinicznych, więc u zwierzęcia u którego rozpoznano chorobę należy prowadzić leczenie przez całe życie.

Literatura:

Bond R., Curtis C.F., Ferguson E.A., Mason I.S., Rest J.: An idiopathic facial dermatitis of Persian cats. *Vet. Dermatol.* 2000, 11, 35-41

Fontaine J., Heimann M.: Idiopathic facial dermatitis of the Persian cat: three cases controlled with cyclosporine *Vet. Dermatol.* 2004, 15 (s1) 64

Scott DW, Miller WH., Griffin CE. (1995) *Small Animal Dermatology* wyd 5 W.B Saunders Company

